

ΜΕΡΟΣ Α

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ – ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

ΜΕΡΙΚΟΙ ΕΠΙΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗ ΜΑΓΕΙΑ ΤΟΥ ΧΑΡΤΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΟΛΥΒΙΟΥ

Ο κ. Γιώργος Κιούσης, δημοσιογράφος και εκπαιδευτικός του σχολείου μας, δημοσίευσε στην εφημερίδα Ελευθεροτυπία στις 2 Οκτωβρίου 2010, ένα άρθρο με συνεντεύξεις σχετικές με τη μαγεία του χαρτιού και του μολυβιού. Απλοί άνθρωποι αλλά και άνθρωποι της πνευματικής ζωής του τόπου μας αναφέρονται στη σχέση τους με το μολύβι, την πένα και το χαρτί. Απόσπασμα – διασκευή αυτού του άρθρου σάς παρουσιάζουμε σήμερα:

Κείμενο 1

Μάνος Ελευθερίου, ποιητής στιχουργός, πεζογράφος

Δεν ξέρω ποιος υπέροχος νους ανακάλυψε το μολύβι. Ας είναι ευλογημένος. Μ' αρέσει η μυρωδιά του μολυβιού. Το ελικοειδές άνθος που βγάζει η ξύστρα. Το χρατς χρατς πάνω στο χαρτί, αν είναι σκληρό το μολύβι, η γομολάστιχα για να σβήνει τα λάθη.

Ξεκινώντας με τα ίδια λόγια που χρησιμοποιεί ο Μάνος Ελευθερίου, και χωρίς να υπερβείς τις έξι γραμμές που ακολουθούν, γράψε για την ομορφιά της χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή. (50-60 λέξεις)

Δεν ξέρω ποιος υπέροχος νους ανακάλυψε τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Ας είναι ευλογημένος. Μ' αρέσει...

Κείμενο 2

Κική Δημουλά, ακαδημαϊκός και ποιήτρια (έφυγε από κοντά μας στις 22 Φεβρουαρίου 2020)

Μόνο 100 λέξεις; Μα τόσες δε φτάνουν ούτε για να βάλεις τίτλο σε μια προδομένη ξύστρα μολυβιού. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για ένα μολύβι που, όταν αντίκρισε την πρώτη γραφομηχανή, ένωσε το χλοερό έδαφος της γραφής να σείεται κάτω από τα πόδια του, σαν προαίσθημα ότι η απόλυτη, αποκλειστική, η ιδεώδης σχέση του με το χέρι που ήταν «ο κολλητός του» προορισμός, κλονίζεται. Άθελά μου, έγινα υπέρμαχος αυτού του κλονισμού. Απέκτησα γραφομηχανή στα 18 μου, μόλις διορίστηκα στην Τράπεζα. Απαραίτητη γνώση. Όμως σιγά σιγά το άγγιγμα αυτών των πλήκτρων, διαπέρασε και γοήτευσε και τη ζωή των ιδιωτικών μου έσω ήχων. Με το πλεονέκτημα ότι τους

εξωτερίκευε ευανάγνωστους. Ενώ το μολύβι, αυτός ο μάμος που ξεγένναγε κάποτε το πρώτο αστραπιαίο, φευγαλέο κλάμα μιας ιδέας, ενός στίχου, προ του πανικού, να προλάβει να το καταγράψει, και προ της παραπλανητικής ευχέρειας που δίνει το προχειρογραμμένο, μετέτρεπε τις νότες και τις συλλαβές αυτού του νεογέννητου κλάματος σε τρομοκρατημένο αίνιγμα. Τόσο επιζήμια επηρέαζε τον καλό, κατά τα άλλα, γραφικό μου χαρακτήρα. Δεν έβγαινε τίποτα απολύτως απ' όσα σημείωνα.

Κατ' ευθείαν λοιπόν στη γραφομηχανή. Χρόνια. Όσπου, μια πιο προηγμένη απιστία λησμόνησε τη γραφομηχανή. Το λαπ τοπ. Ως γραφομηχανή και μόνο. Αλλά με τι ευκρίνεια γράφονταν οι αποτυχίες. Και τι νοικοκυρεμένα. Ούτε σκόρπια χαρτιά, ούτε να χάνω τις σελίδες, ούτε να σκίζω τα σωστά αντί για τα λάθη, μην ξεχωρίζοντας ποιο το σωστό και ποιο το λάθος -ούτως ή άλλως δύσκολη πάντα δουλειά. Όμως, τα γράμματα που έγραψα, που έστειλα ή δεν έστειλα, που ελήφθησαν ή δεν ελήφθησαν... υπ' όψιν, ήταν και παραμένουν ο κρυφός ιερός τόπος, όπου συναντήθηκαν, συναντιούνται το χέρι με το μολύβι ή την πένα, για να τελέσουν το μυστήριο της εκ γενετής άρρηκτης σχέσης τους με ένα προσκύνημα στη χειροποίητη εικόνα της γραφής.

Ναι, καυχιέμαι, ότι τα πιο επιτυχημένα παράπονα που έγραψα είναι χειρόγραφα. Η γραφή, πώς να κάνουμε, όσο κι αν ταξιδέψει και αν ζήσει στα ξένα... μέσα, κάθε τόσο, εκεί που γεννήθηκε θα επιστρέφει: στο ένστικτό της.

- 1. Σύμφωνα με το κείμενο, η Κική Δημουλά ήταν ή όχι μία από τους πνευματικούς ανθρώπους που πρόδωσαν την ξύστρα μολυβιού; Από ποια φράση ή πρόταση φαίνεται αυτό;**
- 2. Ποιον προσδιορισμό θα τοποθετούσες εσύ στη θέση της λέξης «προδομένη» χωρίς να χάσει η πρόταση το νόημά της;**
- 3. Γράψε τα αντώνυμα:**
  - ευανάγνωστος .....
  - επιζήμια .....

4. Γράψε ένα δικό σου κείμενο στο οποίο θα παρουσιάζεις τα πλεονεκτήματα αλλά και τα μειονεκτήματα της χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή ως προς τη συγγραφή κειμένων, έναντι της χρήσης μολυβιού ή στυλό, γόμας και χαρτιού. Είναι απαραίτητο στο κείμενο αυτό να φαίνεται η δική σου επιλογή ανάμεσα στη χρήση υπολογιστή και μολυβιού – χαρτιού ως προς τη συγγραφή κειμένων. (150 περίπου λέξεις)

ΜΕΡΟΣ Β

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ – ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1. Επίλεξε τη σωστή απάντηση:

Πολλοί ..... ηθοποιοί έχουν περάσει από αυτό το μαγαζί.

- A. δημοφιλής
- B. δημοφιλείς
- Γ. δημοφιλές

Απόλυτη σιωπή επικρατούσε στην αίθουσα.

- A. Το ρήμα επικρατούσε είναι μεταβατικό.
- B. Το ρήμα επικρατούσε είναι αμετάβατο.
- Γ. Το ρήμα επικρατούσε είναι συνδετικό.

Ποτέ δεν ζητάει κάτι, ενώ εκείνος πάντα μας δίνει ό,τι έχει, όποτε το ζητήσουμε.

- A. Η υπογραμμισμένη λέξη είναι προσωπική αντωνυμία.
- B. Η υπογραμμισμένη λέξη είναι αναφορική αντωνυμία.
- Γ. Η υπογραμμισμένη λέξη είναι οριστική αντωνυμία.

Η παθητική μετοχή παρακειμένου του ρήματος καίγομαι είναι:

- A. καμμένος
- B. καμένος
- Γ. καίγοντας

2. Διάγραψε ό,τι δεν ταιριάζει νοηματικά, γραμματικά ή συντακτικά. Έπειτα αιτιολόγησε την επιλογή σου.

Παράδειγμα

- ~~υπερέχω~~
- μειονεκτώ
- υστερώ
- υπολείπομαι

Η λέξη υπερέρχω έχει αντίθετο νόημα από τις υπόλοιπες

- του εμπιστεύτηκε τις σκέψεις της
- μου ζήτησε συγγνώμη
- η κατάσταση της υγείας του επιδεινώθηκε

-
- επίστρεψε αυτά που δανείστηκες
  - υπέγραψε τη δήλωση
  - παράγγειλε τα βιβλία

3. Συμπλήρωσε την παρακάτω απλή πρόταση, ακολουθώντας τις οδηγίες που υπάρχουν στις παρενθέσεις:

Το ταξίδι αναβλήθηκε. (+ εξαρτημένη αιτιολογική πρόταση)

Το ταξίδι αναβλήθηκε. (+ εξαρτημένη τελική πρόταση)

Το ταξίδι αναβλήθηκε. (+ εξαρτημένη αποτελεσματική πρόταση)

Το ταξίδι αναβλήθηκε. (+ εξαρτημένη εναντιωματική πρόταση)

